

Produktivitetskommissionen
Bredgade 38, 1
DK-1260 København K

9. oktober 2012

Kære Peter Birch Sørensen

Bidrag til produktivitetskommissionen fra Byggepolitisk Netværk

Kvaliteten i dansk byggeri er høj, og der lægges stor vægt på det arkitektoniske udtryk både til glæde for brugerne af de enkelte byggerier, men også til stor gavn for det omgivende samfund og en byudvikling af høj kvalitet.

Det er afgørende, at der i dansk byggeri også fremover arbejdes for fortsat at styrke den arkitektoniske og tekniske kvalitet til gavn for både erhvervsudviklingen i Danmark og mulighederne for eksport. Og til gavn for beboere og brugere af det færdige byggeri. Samtidig er det også afgørende, at der hele tiden stræbes efter en øget effektivitet i hele produktionskæden.

Produktivitetsudviklingen i byggeriet har været omdiskuteret, herunder om der i måling af produktivitet i tilstrækkeligt omfang tages hensyn til forbedringer i byggeriets standard og om forbedringer gennem industrialisering, grundet de statistiske opgørelsesmetoder, henføres til andre sektorer af økonomien (se fx SBI-rapporterne "Byggeriets produktivitet. Samspil mellem industri og byggeri" fra 2006 og "Byggeriets produktivitet. Udvikling i boligbyggeriets standard" fra 2010).

Produktivitetsudfordringen i byggeriet

Uanset de ovenstående overvejelser, er det imidlertid en stor udfordring at sikre en fortsat effektivisering i byggeriet. Mange byggerier, både enfamiliehuse, større etagehuskomplekser og erhvervsbyggeri har karakter af unika. Denne udfordring er i de senere år ikke blevet mindre af, at renoveringsmarkedet udgør en stadig større del af aktiviteten.

Den afgørende nøgle til højere produktivitet i byggeriet ligger derfor i at sætte fokus på processen. I denne proces indgår typisk mange forskellige aktører, som til den aktuelle, unikke byggeopgave skal forme en projektorganisation, der netop kan løse den aktuelle opgave, og som opløses, når opgaven er fuldført.

En gennemgribende industrialisering af byggeriet bliver fra tid til anden nævnt som en løsning, og en del producenter laver da også færdigt husbyggeri på fabrikker, og i 60'erne eksperimenterede man med det ensartede betonbyggeri (montagebyggeri) i boligområder af stor skala.

Det er imidlertid afgørende at slå fast, at industrialiseringen kun løser en mindre del af udfordringen. For det første omfatter det præfabrikerede byggeri typisk kun visse enfamilie- og rækkehuse. For det andet vil der ikke ske en gentagelse af de store montagebyggerier. Og for det tredje bliver renoveringer en stadig mere dominerende aktivitet.

Samarbejdsrelationer er nøglen

Derfor ligger den helt afgørende nøgle til højere effektivitet i selve byggeprocessen og dermed i samarbejdsrelationerne mellem de mange forskellige aktører i en byggeproces.

Samarbejdsrelationerne i en byggeproces bør tilrettelægges således, at alle parter i byggeprocessen har incitament til at optimere den samlede byggeproces, hvor der i dag er en tendens til, at parterne suboptimerer. Incitamentsstrukturen bør derfor tilrettelægges således, at når den enkelte part skaber værdi til sig selv, skabes der også værdi til den samlede proces. Skabes der en fælles forståelse herfor blandt byggeriets parter, vil det på afgørende vis øge byggebranchens produktivitet. I aktuelle udviklingsprojekter så som Værdiskabende Byggeproces har byggesektoren således selv taget initiativ til at identificere nogle af de kritiske elementer i samarbejdsprocesserne.

De afgørende løsninger på de dilemmaer, der kan skabe barrierer for produktivitet, ligger derfor efter vores opfattelse i bedre kontraktparadigmer, samarbejde og digitalisering med fokus på at skabe incitament målrettet en effektiv samlet byggeproces.

Vi vil opfordre produktivitetskommissionen til at fokusere på disse områder, som i mange år har haft opmærksomhed i blandt andet lande som Norge, Storbritannien, USA og Australien.

Venlige hilsner på vegne af Byggepolitisk Netværk

Bent Madsen

Adm. direktør i BL – Danmarks Almene Boliger

Byggepolitisk Netværk udgøres af Bygherreforeningen, Dansk Byggeri, Danske Ark, Tekniq, BAT-kartellet, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, DI-Byggematerialer og Boligselskabernes Landsforening.